

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJ REVIZIJE O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE
JUNIK ZA GODINU 2022

Priština, jun 2023

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

1	Revizorsko Mišljenje	3
2	Nalazi i preporuke	6
3	Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta.....	9
4	Napredak u sprovođenju preporuka	11
Dodatak I: Pismo potvrde / Tabela za komentare BO-a u vezi sa revizorskim izveštajem (ako ima)		14
Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja		15

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

1 Revizorsko Mišljenje

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja Opštine Junik za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima¹.

Kvalifikovano mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima

Završili smo godišnje finansijske izveštaje Opštine Junik koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i drugih izveštaja², za godinu koja se završila 31. decembra 2022.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u stavu o Osnova za Kvalifikovano Mišljenje, Godišnji Finansijski Izveštaji [Ime Entiteta], predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od subjekta revizije. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su prateći procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakonske regulative koja se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u sekciji Osnova za zaključak o usklađenosti, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta AP bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu

¹ Usklađenost sa vlastima – usklađenost sa svim relevantnim zakonima, pravilima, propisima, standardima i dobrim praksama u javnom sektoru

² Drugi izveštaji su uslov člana 8 Uredbe 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju.

sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakonske regulative koja se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih izvora.

Osnova za Zaključak o usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od subjekta revizije. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa/upravljačkih za godišnje finansijske izveštaje

Izvršni Direktor odgovoran je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Izvršni Direktor odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama) i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsedavajući Upravnog Odbora je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Opštine.

Odgovornost Menadžmenta o Usaglašenosti

Menadžment Opštine Junik je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih resursa Opštine Junik u skladu sa Zakonom o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti i svim ostalim važećim pravilima i propisima,³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI-a

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

³ Kolektivno referisanih kao usklađenost sa vlastima

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Opštine Junik sa svim primenljivim politikama, pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidirane Organizacije.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Opštine Junik.
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke

Prilikom revizije uočili smo oblasti koje je potrebno moguće poboljšati, a koje su predstavljene u nastavku na vaše razmatranje u obliku nalaza i preporuka.

Ovi nalazi i preporuke se odnose na zalaganje sredstava i zakasnele narudžbenice, kao i na nedostacima u upravljanju imovinom i ugovorima.

Ovaj izveštaj je rezultirao jednom novom preporukom i dvema ponovljenim preporukama.

Što se tiče statusa preporuka iz prethodne godine i nivoa njihovog sprovođenja, vidi poglavlje 4.

3 2.1 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.1.1 Zajednička pitanja za određene ekonomske kategorije

U nastavku su predstavljena zajednička pitanja vezana za ekonomske kategorije poput: roba i usluge, kao i kapitalne investicije.

Pitanje C1 - Zalaganje sredstava i zakasnele narudžbenice

Nalaz

Finansijsko pravilo br. 01/2013, član 22, definiše korake za obradu plaćanja, gde se prvo mora izvršiti zahtev za kupovinu (zalaganje sredstava), obrađuje nalog za kupovinu, zatim izvršava prijem robe, pa nakon prijema računa, izvršava se plaćanje

Tokom testiranja primetili smo da je narudžbenica izdata nakon prijema faktura. To smo uočili u dva slučaja.

Ovo se dogodilo kao rezultat i neefikasnih unutrašnjih kontrola u procesu upravljanja i izvršenja isplata.

Uticaj

Zalaganje finansijskih sredstava i kasna obrada narudžbenica komplikuje ispravno sprovođenje ugovora i stvara nejasnoće oko naloga za nabavku, usluge ili početak radova.

Preporuka C1

Predsednik opštine treba da obezbedi poboljšanje unutrašnjih kontrola kako bi se proces izvršenja plaćanja odvijao u skladu sa finansijskim pravilima o potrošnji javnog novca.

Odgovor rukovodstva entiteta (Saglasni su)

2.1.2 Kapitalna i nekapitalna imovina

Vrednost kapitalne imovine prikazane u GFI iznosi 15,269,593€, ne kapitalne imovine 30,124€, a inventara 0€.

Pitanje B1 – Nedostatak u upravljanju imovinom ispod 1,000€

Nalaz

Na osnovu Uredbe o upravljanju nefinansijskom imovinom br. 02/2013, član 6, svaka budžetska organizacija mora da kreira i ažurira registar nefinansijske imovine kojom upravlja. Registar se mora voditi posebno za svaku imovinu i u zbirnom obliku prema kategorijama klasifikovanim prema knjigovodstvenom planu. Prema članu 22 tačka 1, amortizacija imovine se vrši proporcionalnom metodom.

Identifikovane slabosti u vezi sa upravljanjem imovinom su sledeće:

- Opština još uvek nije izbrisala iz registra kapitalne imovine vozila prodana u 2019. godini putem javnog nadmetanja koja su bili van upotrebe, osim što je zahtev Opštine podnet MF dana 28.12.2021. Međutim, ova imovina se i dalje pojavljuje u registru imovine prikazana u GFI;
- Vrednost imovine ispod 1,000€ prikazana u GFI u iznosu od 30,124€ ne odgovara registru ne- kapitalne imovine. Vrednost registra je 116.211 €, što uključuje i inventar ili potrošni materijal. Kao takav, ovaj izveštaj ne obračunava vrednost amortizacije;
- Štaviše, vrednost inventara u GFI je bila nula s obzirom da je potrošni materijal bio uključen u aneks imovine ispod 1,000€.

Uprkos preporuci iz prošle godine, ovo pitanje ostaje isto, opština još uvek nije funkcionalizovala kontrole za upravljanje imovinom.

Uticaj

Odsustvo registra iz e-imovine i nedostatak potrebnih informacija u primljenom registru stvara nejasnoće u pogledu neto knjigovodstvene vrednosti prikazane u GFI.

Preporuka B1

Predsednik opštine treba da obezbedi da imovina ispod 1,000€ bude registrovana u sistemu e-imovine kako bi njihov prikaz u GFI bio potpun i tačan.

Odgovor rukovodstva entiteta (Saglasni su)

2.1.3 Zajednička pitanja za određene ekonomske kategorije

U nastavku su predstavljena zajednička pitanja vezana za ekonomske kategorije poput: roba i usluge, kao i kapitalne investicije.

Pitanje A1: Nedostaci u upravljanju ugovorima

Prema Pravilima i operativnim uputstvima za javne nabavke, koji su stupili na snagu 1. februara 2021. godine, a koji imaju za cilj da ispune odredbe Zakona br.04/L-042 o javnim nabavkama u Republici Kosovo, jedna od funkcija menadžera ugovora je da obezbedi da su svi registri o upravljanju ugovorima pripremljeni, održavani i arhivirani u modulu za upravljanje ugovorima u elektronskom sistemu nabavki.

Odgovornost menadžera za ugovore u vezi sa upravljanjem ugovorom obuhvata, između ostalog, ažuriranje dokumentacije u sistemu e-nabavki. Ukoliko dođe do promena u ugovoru, menadžer za ugovore je odgovoran za ažuriranje dokumentacije u sistemu e-nabavki. Menadžer treba da odražava napredak ugovora u realnom vremenu u elektronskom sistemu nabavki

Tokom revizije primetili smo nedostatke u upravljanju ugovora od strane relevantnih menadžera.

Primetili smo da menadžeri ne ispunjavaju svoje obaveze u pogledu ažuriranja sistema e-nabavki potrebnim podacima.

Uticaj

Ukoliko se potrebna dokumentacija i napredak realizacije ugovora ne odraze u sistemu e-nabavke, onda može doći do nedostatka transparentnosti i da važni dokumenti možda neće biti dostupni zainteresovanim stranama, ugrožavajući tako integritet procesa nabavke.

Preporuka A1

Preporučujemo rukovodstvu da odmah adresuje ovaj problem i preduzme odgovarajuće mere za poboljšanje situacije. Ukoliko je potrebno, obezbediti dodatnu podršku i obuku menadžerima za ugovore.

Odgovor rukovodstva entiteta (Saglasni su)

4 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta

U ovom poglavlju predstavili smo sažetu informaciju o izvoru budžetskih sredstava, potrošnju sredstava i prikupljenih prihoda prema ekonomskim kategorijama. Ovo je ilustrovano u sledećim tabelama i grafikonima:

Tabela 1. Troškovi prema izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ⁴	2022 Rezultat	2021 Rezultat	2020 Rezultat
Izvori fondova	1,658,592	1,918,138	1,683,346	1,459,692	1,924,110
Grant Vlade – Budžet	1,499,554	1,501,566	1,416,782	1,370,202	1,735,090
Finansiranje putem zaduživanja	0	21,430	21,430	5,156	19,215
Prenete iz prethodne godine	0	91,916	91,910	31,830	94,659
Sopstveni prihodi	159,038	300,757	153,225	52,504	75,146
Lokalne donacije	0	18	0	0	0
Spoljne donacije	0	2,452	0	0	0

Konačni budžet u odnosu na početni budžet je povećan za 259,546 €. Ovo povećanje je uglavnom rezultat prihoda prenetih iz prethodne godine i zaduživanja.

Opština Junik je 2022. godine potrošila 88% konačnog budžeta ili 1.683.346 €, uz pad od 6% u odnosu na 2021. godinu. U sledećoj tabeli je objašnjeno kako je budžet izvršen po kategorijama.

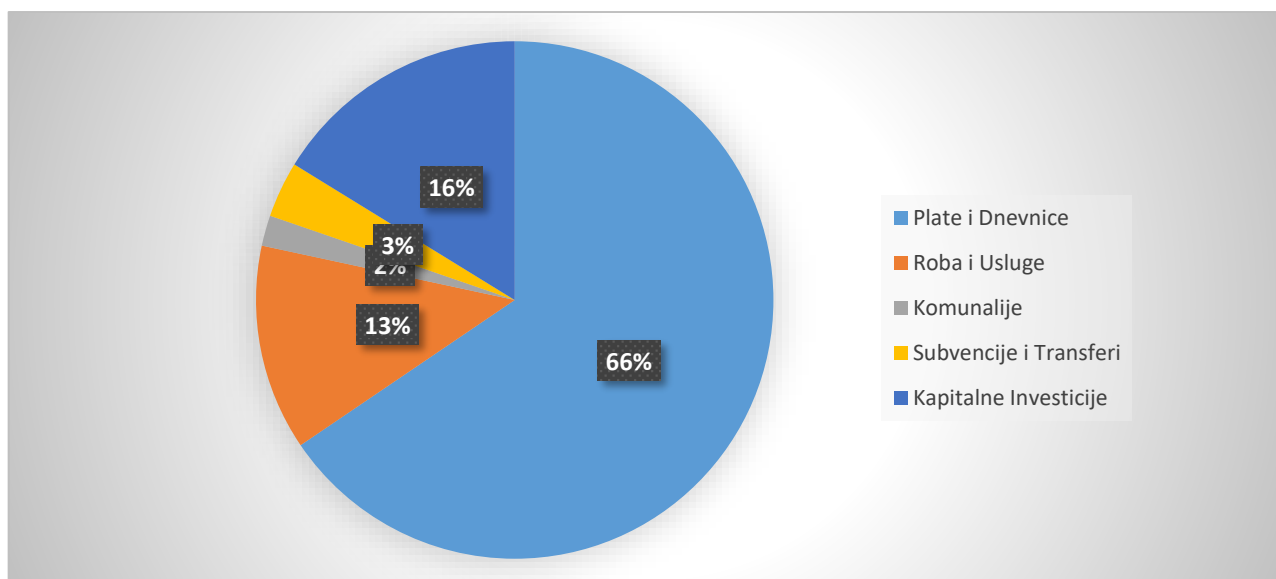
Tabela 2 – Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2022 Rezultat	2021 Rezultat	2020 Rezultat
------	----------------	----------------	---------------	---------------	---------------

⁴ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama	1,658,592	1,918,138	1,683,346	1,459,692	1,924,110
Plate i Dnevnice	1,154,612	1,178,053	1,102,859	1,114,762	1,169,345
Roba i Usluge	202,780	261,517	216,446	172,167	207,055
Komunalije	36,200	36,200	32,053	29,878	32,626
Subvencije i Transferi	50,000	58,950	58,886	21,550	40,500
Kapitalne Investicije	215,000	383,418	273,101	121,334	474,585

Grafikon 1. Rashodi po ekonomskim kategorijama za 2022. godinu

Objašnjenja o promjenama u budžetskim kategorijama data su u nastavku:

- Konačni budžet za plate i dnevnice u poređenju sa početnim budžetom je povećan za 23,441 €. Ovo povećanje je posledica revizije budžeta i zaduživanja. Rashodi u ovoj kategoriji bili su 94% budžeta;
- Konačni budžet za robe i usluge u poređenju sa početnim budžetom, povećan je kao rezultat sopstvenih prihoda za 58,737 €. U ovoj kategoriji rashodi su iznosili 83% budžeta;
- Konačni budžet za komunalne usluge je ostao isti kao prvobitni odlukom Vlade, 36,200€. U ovoj kategoriji, budžetski rashodi su iznosili 89%;

- Konačni budžet za subvencije i transfere je povećan iz sopstvenih prihoda za 8,950€. Rashodi su iznosili skoro 100% budžeta; I
- Konačni budžet za kapitalne investicije u poređenju sa početnim budžetom povećan je za 168,418€. Ovo povećanje je ostvareno iz sopstvenih prihoda. Rashodi su iznosili 71% budžeta.

Prihodi ostvareni 2022. godine iznosili su 343.394 €. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, prihode od poreza na preduzeća, prihode od prodaje usluga i korišćenja javnih površina itd.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2022 Prijemi	2021 Prijemi	2020 Prijemi
Ukupni prihodi	159,038	300,757	343,394	139,621	98,951
Poreski prihodi	92,557	92,557	96,238	89,599	61,375
Neporeski prihodi	66,481	208,200	244,053	50,022	37,576
Tjera	0	0	3,103	0	0

5 Napredak u sprovođenju preporuka

Izveštaj o reviziji za GFI za 2021. godinu opštine Junik je rezultirao sa 4 glavne preporuke. Opština Junik je pripremila Akcioni plan u kome je predstavljen način na koji će se sprovođiti date preporuke.

Tabela 3 Rezime preporuka iz prethodne godine

Br.	Oblast revizije	Preporuke iz 2021. godine	Preduzete radnje	Status

1	Potpisivanje ugovora iznad predviđene vrednosti budžeta	Predsednik opštine treba da obezbedi da se striktno primenjuju zakonski zahtevi kako bi se potpisivanje ugovora obavilo u skladu sa planiranim i odobrenim budžetom i realizacija projekata odvijala na vreme i bez dodatnih troškova.	Odeljenje za nabavku će obezbediti da svi ugovori budu u skladu sa predviđenom vrednošću budžeta.	Sprovedeno.
2	Zakasnelo zalaganje sredstava i izdavanja narudžbenice	Predsednik opštine treba da obezbedi poboljšanje unutrašnjih kontrola kako bi proces izvršenja plaćanja bio u skladu sa finansijskim pravilima o potrošnji javnog novca.	Izdavanje narudžbenice nakon potpisivanja ugovora. Provera raspoloživosti finansijskih sredstava pre završetka radova ili usluga.	Delimično sprovedeno.
3	Nedostaci u imovinskim registrima	Predsednik opštine treba da obezbedi da se registri kapitalne imovine ažuriraju kao i vrši obračun amortizacije za ne-kapitalnu imovinu.	Ažuriranje registra imovine po proceni komisije i po kupovini tokom godine. Poboljšanje održavanja i ažuriranja sistema e-imovine.	Nije započeto sprovođenje.
4	Nedostaci u izveštavanju o izmirenju obavezama	Predsednik opštine treba da obezbedi efikasno funkcionisanje kontrolnog punkta koji proverava da li su računi izveštavani MF na vreme u izveštaju o mesečnim obavezama.	Redovno izveštavanje o neizmerenim obavezama u skladu sa Finansijskom uredbom br.02/2023	Sprovedeno.

*Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku

Potpisi:

Vlora Spanca, Generalna Revizorka

Shehrije Shala, Direktorka revizije

Xhevdet Beqiri, ovlašćeno lice u Nexia KS Shpk

Dodatak I: Pismo potvrde

REPUBLIKA E KOSOVËS – REPUBLIKA KOSOVA – RÉPUBLIC OF KOSOVA
KOMUNA JUNIK – OPŠTINA JUNIK – MUNICIPALITY OF JUNIK

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2022 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- Kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për Auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Junikut, për vitin 2022 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- Pajtohem me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit si dhe:
- Brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Z. Ruzhdi Shehu
Kryetar i Komunës së Junikut

Data: 9. Qershor, 2023, Junik.

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁵ treba da sadrži jasnu izjavu mišljenja koja se odnosi na finansijske izveštaje, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima⁶. Ovo mišljenje treba odvojiti od mišljenja da li su finansijski izveštaji istiniti i realni, tj. mišljenje se može modifikovati u vezi sa pitanjem(-ima) usklađenosti, ali još uvek nisu modifikovana u odnosu na pouzdanost finansijskih izveštaja (ili obrnuto).

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

- (odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

- **Ne-modifikovano mišljenje**

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

⁵ Finansijski izveštaji javnog sektora takođe uključuju izjave o izvršenju budžeta

⁶ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.

Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom..

Promene mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije. Modifikovana mišljenja mogu biti:

- Modifikovane (kvalifikovane)
- Protivne, ili
- Odbijene

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.